

COMMUNIQUE

Udvalget for Videnskab og Teknologi
UVT alm. del - Bilag 109
Offentligt

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
DK-1240 København K

Communiqué as
Christians Brygge 28
DK 1559 København V

Tel. +45 3336 0636
Fax +45 3336 0633

27. januar 2006

www.communique.dk

Denne henvendelse udspringer af et snart fem-årigt dansk oplysningsprogram om perspektiverne af forskningen i menneskets stamceller og udvalgets planlagte tur til Shanghai og Singapore for at se på forskning og resultater derude. Undertegnede har nu og da drøftet stamceller med udvalgets formand Hanne Severinsen, og det er i forståelse med hende, at jeg nu skriver til udvalget i dette ærinde.

For snart fem år siden stod Stamceller og Genteknologi på en ønskeseddel over temaer, som den almennyttige TrygFonden gerne ville oplyse om. Samtidig var vi nogle medlemmer af en projektgruppe, der drøftede, hvilke temaer, der ud fra vores viden på daværende tidspunkt, kunne få størst betydning for vores måde at indrette samfundet på. Vi er konsulentvirksomhederne New Insight, sociologi, scenarieudvikling m.v., Communiqué, kommunikationsrådgivere og seniorforsker, dr. med. Claus Yding Andersen, Rigshospitalet. Vi fandt frem til, at det kunne blive stamcelleudviklingen. På den måde mødtes TrygFondens ønske og vores tese i et udviklingsprojekt om Stamceller i fremtiden.

I de snart fem år, som projektet nu har udviklet sig, og det fortsætter ifølge TrygFonden flere år endnu, er VL-grupper, Rotary-grupper, højskoler, gymnasier m.v. blevet præsenteret for timelange foredrag og debatter om Stamceller i fremtiden. Konsortiet har udviklet et dilemmaspil, der kombinerer naturvidenskab med samfundsvidenskab og derfor har været særdeles velkommet i gymnasiet for et publikum, der kombinerer studerende med højniveaufag inden for biologi og samfundsfag.

Ungdommens naturvidenskabelige forening UNF har trukket på vort arbejde ved arrangementer i hele landet. Vi har besøgt forskerskoler, universiteter m.v. Og det har sammenlagt givet os et erfaringsmateriale, som vi kunne tænke os mundtligt at delagiggøre udvalget i.

Vi foreslår, at udvalget ved lejlighed indbyder os til at gennemgå dilemmaspiilet for medlemmerne. Ikke som spil, der kræver at medlemmerne tager en position, men som en gennemgang, der refererer, hvad klasser, universiteter og andre tilhørere har reageret med. Vi ser det som en erfaringsopsamling.

Vi har efterhånden besøgt i omegnen af 5.000 mennesker og diskuteret emnet under overskriften, at den ene holdning ikke er bedre eller rigtigere end den anden. Et globalt emne, der vil påvirke os voldsomt, selv om vi melder os ud. Kort sagt: Dilemmafyldt farvand med frygt, forventninger og spådomme.

Projektkonsortiet lavede for TrygFonden i år 1 en rapport om, hvor langt forskningen var kommet. Hvad vidste vi, og hvad troede vi. År 2 blev scenarier udviklet gennem forskellige processer, og det banede vejen for udarbejdelse af foredrag og dilemmaspil. I år 3 og 4 har vi så rejst Danmark tykt og tyndt med foredrag og dilemmaspil. Nu går vi ind i år 5, hvor en populæruddgave af vores bog om stamceller i fremtiden skal revideres. Hvor et nyhedsbrev, der udvikles på baggrund af data, der indhentes løbende fra hele verden,

redesignes på form og indhold, og hvor rækken af dilemmaspil og foredragsvirksomhed fortsættes. En meget betydelig del af materialet fra gruppens arbejde er tilgængeligt på www.trygfonden.dk

Som en smagsprøve på, hvilke reaktioner vi har mødt, nævner jeg her et par stykker. Det er dem og måden, hvorpå de er fremkommet, vi kunne tænke os at kommunikere til udvalget sammen med den introduktion til begrebet regenerativ behandling med stamceller, som er den del af dilemmaspillet:

"Vi føler, det er som at kende Silicon Valley 10 år før IT for alvor kommer på dagsordenen!"

"Vi tror ikke 68 generationen og generationerne efter den vil svigte os unge ved at forlade arbejdsmarkedet for tidligt. 68'erne har jo også børn, børnebørn og oldebørn, der alle berøres, hvis vi bliver for mange nydere i for lang tid."

"Når kliniske forsøg foregår i Fjernøsten og ikke på vores breddegrader, er forklaringen penge. Derude er menneskeliv ikke det samme værd. Sådan behandler vi dem i hvert fald."

"Det at vi måske fremover kan helbrede så mange sygdomme, som man i dag dør af, gør behovet for at forebygge større end nogensinde. Vi har nemlig ikke råd til at behandle alle, og det er uholdbart, hvis de behandlingsmæssige muligheder er til stede. Vi skal derfor begrænse behovet for behandlingerne."

"Hvis forskerne får en ny "atombombe" i hænderne, vil de sige fra. Så der er intet at frygte." Sådan sagde en forsker fra et Universitetshospital. Han kom i den debat til at stå ret alene med synspunktet.

Dilemmaspillet har akterne:

1. Hvad kan vi (scenarie)
2. Hvem skal have behandlingen (scenarie)
3. Fra velfærdssamfund til ældresamfund (scenarie)
4. Teknologien (hvad gør vi)

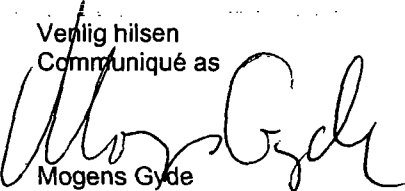
Det var tanken at gennemgå alle fire akter for udvalget og aflevere nogle af de kommentarer, vi har mødt.

I håb om at udvalget finder temaet lige så væsentligt og relevant som vi, ser vi frem til en positiv reaktion.

Ansvarlig i TrygFonden er direktør Gurli Martinussen, der tidligere var vicedirektør i Videnskabsministeriet og har haft ledende poster i Industri- og Erhvervsministeriet i mange år.

På gruppens vegne

Venlig hilsen
Communiqué as

Mogens Gyde
Partner,